

Wat zijn de ervaringen van scholen met passend onderwijs?

Het perspectief van schoolleiders en intern begeleiders en ondersteuningscoördinatoren in basis-, voortgezet en speciaal onderwijs, anno 2018.

De school en het samenwerkingsverband

Afspraken met het samenwerkingsverband (swv) zijn bij scholen doorgaans goed bekend. Die gaan bijvoorbeeld over zorgplicht, basisondersteuning of middelenbesteding. Scholen kunnen vaak ook invloed uitoefenen op het beleid van het samenwerkingsverband, via specifieke overleggen of vertegenwoordiging in organen van het swv. In het voortgezet onderwijs is men daarover het meest tevreden. Er zijn naar verhouding weinig afspraken met het swv over professionalisering van leraren. Dit is meestal een thema waarvoor de school of het bestuur verantwoordelijk is.

Over geld

Het grootste deel van de middelen voor passend onderwijs gaat direct (via de besturen) naar scholen. Een kleiner deel kunnen scholen op aanvraag bij hun swv (of soms bestuur) verkrijgen. Dit is een gemiddeld beeld, de verhouding kan per swv verschillen. Ongeveer de helft van de schoolleiders vindt dat er sprake is van te weinig middelen ten opzichte van wat ze nodig vinden om passend onderwijs te bieden. Ze zetten mede daarom meestal ook eigen/andere middelen in voor passend onderwijs (bijv. uit de lump sum).

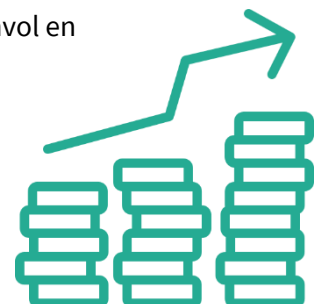
Waarom wordt het geld in scholen vooral besteed?

Basisonderwijs	Voortgezet onderwijs
inhuren van externe hulp voor specifieke leerlingen inzet van klassenassistenten of lerarenondersteuners extra uren voor de intern begeleider	extra uren voor de zorg/ondersteuningscoördinator of leerlingenbegeleiders inzet van specialisten om leraren te ondersteunen deskundigheidsbevordering

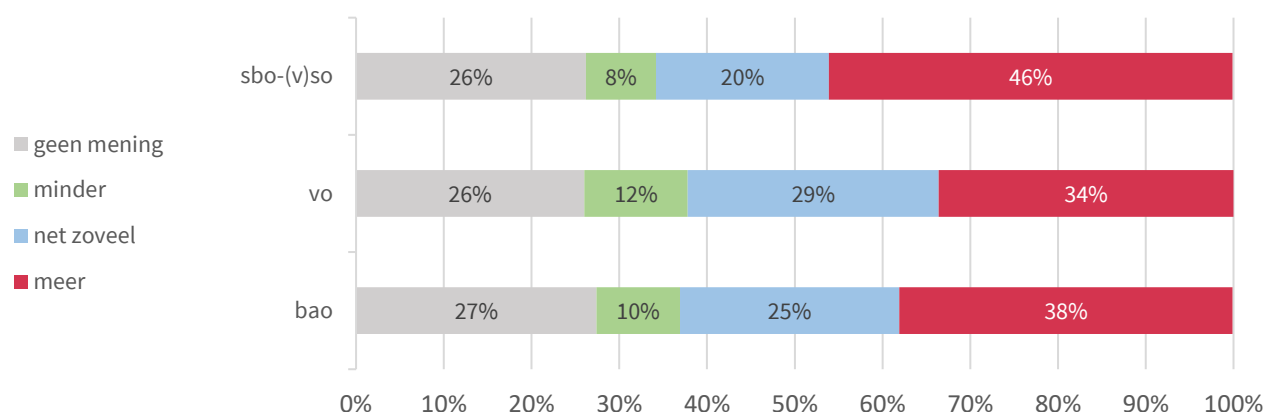
Procedures en bureaucratie

Scholen vinden de toewijzingsprocedures waar ze mee te maken hebben veelal zinvol en helder, maar ook dat ze veel werk vragen. Vooral in het basisonderwijs worden de procedures als belastend ervaren.

De meningen verschillen over de vraag of passend onderwijs meer bureaucratie met zich mee heeft gebracht dan vroeger, maar de groep die vindt dat er meer bureaucratie is, is veel groter dan de groep die vindt dat de bureaucratie is verminderd.

Figuur: Oordeel van intern begeleiders en ondersteuningscoördinatoren over de bureaucratie rond de extra ondersteuning van leerlingen, in vergelijking met de situatie vóór de invoering van passend onderwijs.

Toelichting: De groep die vóór passend onderwijs nog geen ib'er of ondersteuningscoördinator was, is opgenomen in de categorie 'geen mening'

Randvoorwaarden en deskundigheid in de school

In de scholen is men, met uitzondering van het budget, overwegend tevreden over de randvoorwaarden voor passend onderwijs in de school. Bijvoorbeeld over de overlegcultuur, de kennisdeling in de school en de communicatie met de ouders. Ook over de ondersteuning door het samenwerkingsverband wordt overwegend positief geoordeeld. De deskundigheid van leraren vinden intern begeleiders en ondersteuningscoördinatoren nog wel een aandachtspunt, vooral in het voortgezet onderwijs. Schoolleiders vinden wel dat de deskundigheid toeneemt.

Zorgplicht

Bijna alle schoolleiders vinden dat zijzelf goed aan de zorgplicht voldoen, maar zij vinden dat niet altijd van andere scholen. Bijna driekwart van de schoolleiders signaleert bij andere scholen dat ze proberen de zorgplicht te ontwijken, of dat 'enigszins' doen. Tegelijk vindt een meerderheid van de schoolleiders dat het soms verstandig is om ouders vóór aanmelding te verwijzen naar een andere school. De gedachte dat het soms goed is om 'weg te adviseren' leeft op grote schaal.

Thuiszitters

Basisscholen hebben gemiddeld te maken met één thuiszitter in een periode van twee jaar. In het voortgezet onderwijs gaat het gemiddeld om vier en in het sbo/(v)so om gemiddeld twee thuiszitters. In het basisonderwijs blijkt het thuiszitten in de meeste gevallen oplosbaar, in het voortgezet onderwijs en het sbo/so is dat minder vaak het geval.

Samenwerking onderwijs-jeugdhulp

Eerstelijns hulpverleners (zoals schoolmaatschappelijk werkers, medewerkers van wijk- of jeugdteams en opvoedingsondersteuners) zijn op ongeveer de helft van de scholen regelmatig of vaak aanwezig. Voor medewerkers van de tweedelijns hulp (bijvoorbeeld jeugd-ggz) is dit aanzienlijk minder vaak zo. De tevredenheid in de scholen over de samenwerking is redelijk, maar er worden ook knelpunten genoemd. Een meerderheid vindt de wachttijden voor de jeugdhulp te lang en ongeveer de helft vindt dat er onvoldoende terugkoppeling plaatsvindt. Andere klachten zijn gebrek aan continuïteit in personen, onduidelijkheid over bij wie de casusregie ligt en te weinig tijd voor de samenwerking.